

Zygmunt Kruczek

Atrakcje turystyczne

Fenomen, typologia, metody badań

PROKSENIA

Kraków 2011

Recenzenci: prof. zwyczaj. dr hab. Krzysztof Mazurski
prof. dr hab. Janusz Zdebski

Korekta tekstu: Marek Chadziński

Zdjęcia na okładce:

1. Zamek Neuschwanstein w Bawarii (fot. Z. Kruczek)
2. Monolity Stonehenge w południowej Anglii (fot. Z. Kruczek)
3. Lady Knox – mydlany gejzer w Waiotapu w Nowej Zelandii (fot. Z. Kruczek)
4. Eurodisneyland w Paryżu (fot. R. Winiarski)

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Pojęcie atrakcji turystycznych w światowej i polskiej literaturze fachowej	7
1.1. Pojęcie atrakcji turystycznych	7
1.2. Typologia atrakcji turystycznych.....	19
1.3. Między atrakcją a pułapką turystyczną – współczesne dylematy turystyki kulturowej.....	28
2. Współczesne trendy w kreowaniu atrakcji turystycznych	45
2.1. Ewolucja atrakcji turystycznych.....	45
2.2. Współczesne trendy w kreowaniu atrakcji turystycznych (przykłady, przypadki)	49
2.3. Czynniki determinujące rynek atrakcji turystycznych	60
3. Metody badań i oceny atrakcji turystycznych	65
3.1. Badania osób odwiedzających atrakcje turystyczne.....	72
A. Test zróżnicowania semantycznego.....	75
B. Badania nad satysfakcjami	77
C. Oceny wrażeń i korzyści z odbioru atrakcji M. Nowackiego.....	85
3.2. Badania marketingowe nad jakością atrakcji	86
A. Segmentacje odbiorców atrakcji turystycznych	86
B. Analiza ASEB/SWOT	89
C. Ocena ekspozycji i form interpretacji.....	94
3.3. Wykorzystanie cyklu ewolucji obszarów turystycznych (TALC) R. W. Butlera do interpretacji rozwoju atrakcji na przykładzie Kopalni Soli „Wieliczka”	96
A. Cykliczność rozwoju Kopalni Soli w Wieliczce	96
3.4. Wybrane narzędzia i techniki badań	105
A. Szkocki formularz oceny atrakcji.....	105
B. Kwestionariusz SERVQUAL w badaniach M. Nowackiego w Rogalinie	106
C. Kwestionariusz badania atrakcji turystycznych (wzór australijski)	107
3.5. Wykorzystanie „Kół przyszłości” (<i>The Futures Wheel</i>) w planowaniu rozwoju atrakcji turystycznych	108
3.6. Metody oceny wartości atrakcji turystycznych	119
3.7. Kompleksowe badania atrakcji i atrakcyjności turystycznej.....	128
4. Atrakcje a produkt turystyczny	131
Posłowie	147
Streszczenie	151
Summary	161
Literatura	171
ANEKS Narzędzia oceny atrakcji turystycznych	179
Ankieta pomiaru profilu semantycznego atrakcji turystycznej	181
Kwestionariusz badania atrakcji turystycznych stosowany przez Instytut Turystyki w Warszawie ..	182
Kwestionariusz oceny atrakcji turystycznej	183
Kwestionariusz australijski P. J. Benckendorffera badania atrakcji turystycznych.....	188

Table of Contents

Introduction.....	5
1. The Concept of Tourist Attractions in the Professional Literature in Poland and the World.....	7
1.1. The Concept of Tourist Attractions	7
1.2. The Typology of Tourist Attractions	19
1.3. Between Attraction and Tourist Trap – Contemporary Dilemmas in Cultural Tourism.....	28
2. Contemporary Trends in Creating Tourist Attractions	45
2.1. The Evolution of Tourist Attractions.....	45
2.2. Contemporary Trends in Creating Tourist Attractions (Examples, Case Studies)	49
2.3. Factors Determining the Tourist Attraction Market	60
3. Methods of Researching and Evaluating Tourist Attractions.....	65
3.1. Research on People Visiting Tourist Attractions	72
A. The Semantic Differential Test.....	75
B. Research on Satisfaction.....	77
C. M. Nowacki’s Evaluations of Impressions and Benefits in Viewing Attractions	85
3.2. Marketing Research on Attraction Quality.....	86
A. Segmentation of Tourist Attraction Visitors.....	86
B. The ASEB/SWOT Analysis	89
C. Evaluation of an Exhibition and Forms of Interpretation	94
3.3. Using R. W. Butler’s Tourist Area Life Cycle (TALC) to Interpret the Development of an Attraction, e.g. the Salt Mine in Wieliczka	96
A. The Cyclical Development of the Salt Mine in Wieliczka	96
3.4. Selected Research Tools and Techniques	105
A. The Scottish Formula for Evaluating Attractions.....	105
B. The SERVQUAL Questionnaire in M. Nowacki’s Research in Rogalin	106
C. A Questionnaire for Researching Tourist Attractions (Australian Model).....	107
3.5. Using the “Future Wheel” in Planning the Development of Tourist Attractions	108
3.6. Methods of Evaluating the Value of Tourist Attractions	119
3.6. Complex Research into Tourist Attractions and Attractiveness.....	128
4. Attractions and the Tourist Product	131
Afterword.....	147
Summary (Polish).....	151
Summary (English).....	161
Literature.....	171
APPENDIX. Tools for Evaluating Tourist Attractions.....	179
A survey for the semantic profile of a tourist attraction.....	181
Questionnaire for researching tourist attractions, used by the Tourism Institute in Warsaw	182
Questionnaire for Evaluating Tourist Attractions.....	183
P. J. Benckendorffer’s Australian Questionnaire for Researching Tourist Attractions	188